

EDUKACJA EMOCJONALNA Z KSIĄŻKA:

 Levyz Books®

www.levyz.pl

Spójrz na ilustracje przedstawione w książce „Mapy Uczuć”.
Do każdej dobierz dwie ukryte potrzeby, które ci się z nią kojarzą.

Potrzeby związane z byciem w kontakcie ze sobą.

POTRZEBA	JAK TO WYGLĄDA?
WOLNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość podejmowania własnych decyzji. Niezależność w działaniu.
PRZESTRZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość bycia samemu. Komfortowa przestrzeń do życia.
SPONTANICZNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość działania bez planu. Ekscytacja wynikająca z nowości.
ROZWÓJ	<ul style="list-style-type: none"> Dążenie do nowych umiejętności. Rozwijanie wiedzy.
KREATYWNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> Wyrażanie siebie w sztuce. Oryginalność w podejściu do życia.
WEWNĘTRZNA MOC	<ul style="list-style-type: none"> Odwaga w działaniu. Osiąganie zamierzonych celów.
SPOKÓJ	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzeń wolna od presji. Cisza i wyciszenie.
JASNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> Brak chaosu informacyjnego. Poczucie świadomości i skupienia.
LEKKOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> Brak presji, napięcia i ciężaru. Uproszczenie codzienności.
PORZĄDEK	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowana przestrzeń. Przewidywalność i rutyna.

Potrzeby związane z byciem w kontakcie z innymi:

POTRZEBA	JAK TO WYGLĄDA?
AKCEPTACJA	<ul style="list-style-type: none"> • Bycie przyjętym takim, jakim się jest. • Uznanie i szacunek dla indywidualności. • Brak osądzania i krytyki ze strony innych.
CZUŁOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie wyrazów sympatii i troski. • Poczucie bliskości i serdeczności.
WSPÓŁCZUCIE	<ul style="list-style-type: none"> • Uczucie ciepła wobec moich trudności. • Wrażliwość na moje cierpienie.
BLISKOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • Głębokie, emocjonalne połączenie z kimś. • Możliwość dzielenia najgłębszych myśli i uczuć.
MIŁOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczanie głębokiej więzi emocjonalnej. • Poczucie bycia kochanym i docenianym.
ZROZUMIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • Poczucie bycia rozumianym przez innych. • Budowanie mostów między różnicami.
ZAUFWANIE	<ul style="list-style-type: none"> • Pewność, że można polegać na innych. • Poczucie bezpieczeństwa w relacjach.
PRZYNALEŻNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • Poczucie bycia częścią grupy lub społeczności. • Akceptacja i uznanie w danym środowisku.
GODNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • Traktowanie z szacunkiem i uznaniem. • Uznanie mojej wartości.
RADOŚĆ PŁYNĄCA Z RELACJI	<ul style="list-style-type: none"> • Cieszenie się obecnością innych ludzi. • Poczucie swobody w relacjach.

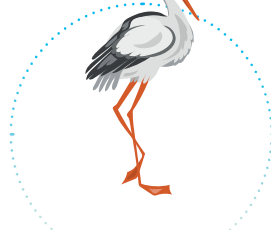

1.

Które z poniższych stworzeń wzbudzają twoją czułość?
Zakreśl odpowiednie okienka.

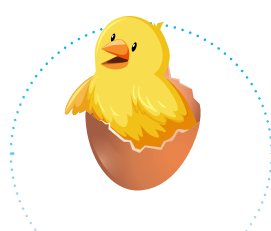
WŚCIEKŁY OGR

BOCIAN

SPORTOWIEC
W SZCZYTOWEJ FORMIE

NOWO NARODZONY
KURCZACZEK

RYBA ZE ZŁAMANĄ PŁETWĄ

WŚCIEKŁY PIES

SMOK, KTÓRY NIE JEST
W STANIE ZIAĆ OGNIEM

LWIĄTKO

A teraz odpowiedz na pytania.

Dlaczego wzbudzają Twoją czułość?

W jaki sposób okazałbyś im czułość?

2.

Przeczytaj, co mówi Jasiek o swojej siostrze.

Moja młodsza siostra ma na imię Alicja. Bardzo ją kocham. Jest mądra, ale matematyka sprawia jej trudność i ma problemy z liczeniem. Jest mi naprawdę bardzo smutno, gdy widzę, jak się z tym męczy, więc pomagam jej w pracach domowych. Odrabiamy je powoli, w jej tempie, ponieważ zdaję sobie sprawę, że nie jest to dla niej proste. Jeśli wychodzi jej zły wynik, cierpliwie jej wszystko wyjaśniam. Gdy już skończymy, jesteśmy naprawdę zmęczeni, ale jednocześnie usatysfakcjonowani.

.....
Czy uważasz, że Jasiek jest czuły dla Alicji? Dlaczego?

.....
Co według ciebie czuje Alicja?

3.

Teraz przyjrzyj się czułości Jasia bardziej szczegółowo.

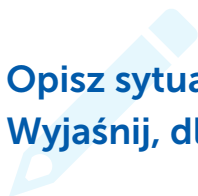

Podkreśl odpowiednim kolorem fragmenty tekstu, w których Jaś wyraża:

bliskość, współczucie, serdeczność, troskliwość, zrozumienie.

4.

Opisz sytuację, w której ktoś ostatnio wzbudził twoją czułość. Wyjaśnij, dlaczego ta chwila miała dla ciebie szczególne znaczenie.

.....
.....
.....

5.

Jak myślisz, co jest przeciwieństwem czułości do samego siebie?

.....

.....

.....

6.

Wymień co sprawia, że czujesz się kochany/a i wspierany/a, gdy przeżywasz trudne chwile.

.....

.....

.....

7.

Gdy osoba doświadcza silnych emocji, których nie potrafi wyrazić w zdrowy sposób, nienawiść staje się sposobem na chronienie się przed większym bólem. Nienawiść, skierowana na innych lub na siebie, maskuje głębszy ból i cierpienie, które osoba czuje wewnątrz.

Przeczytaj tekst o nienawiści, a następnie przy każdym zdaniu wpisz literę **P (prawda)** lub **F (fałsz)**.

Nienawiść zawsze trwa krótko. _____

Gdy czujesz do kogoś nienawiść, przestajesz go kochać. _____

Gdy kogoś nienawidzisz, chcesz, aby spotykały go złe rzeczy. _____

Nienawiść i złość, to jedno i to samo. _____

Nienawiść i niechęć, to jedno i to samo. _____

8.

Podkreśl dziewięć wyrazów, które mają znaczenie pokrewne do słowa „nienawiść”.

wstręt	rozbawienie	antypatia	uprzedzenie
rezerwa	wrogość	żal	obrzydzenie
impuls	niechęć	entuzjizm	uraza
odraza	przywiązanie	nieżyczliwość	apatia

9.

Przyporządkuj wyrazy z poprzedniego ćwiczenia do ich definicji.

ODRAZA

uczucie obrzydzenia spowodowane czymś nieprzyjemnym

ŻAL

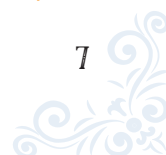
uczucie między ludźmi spowodowane czymś, co wydarzyło się w przeszłości

WSTRET

uczucie złości spowodowane tym, że zostało się niesprawiedliwie potraktowanym

NIEŻYCZLIWOŚĆ

silna niechęć do kogoś

10.

Przeczytaj poniższy tekst i zaproponuj, co dzieci mogłyby zrobić, aby przezwyciężyć swoją nienawiść.

Zosia psuje jedną z zabawek Dennisa. Dennis wpada w złość i grozi Zosi, że zniszczy coś, czym ona się chętnie bawi.

Mama Piotrka nie pozwala mu pójść pobawić się na dwór. Szymon mówi: „Następnym razem, kiedy będziesz chciał w coś ze mną zagrać, powiem NIE!”, po czym odchodzi.

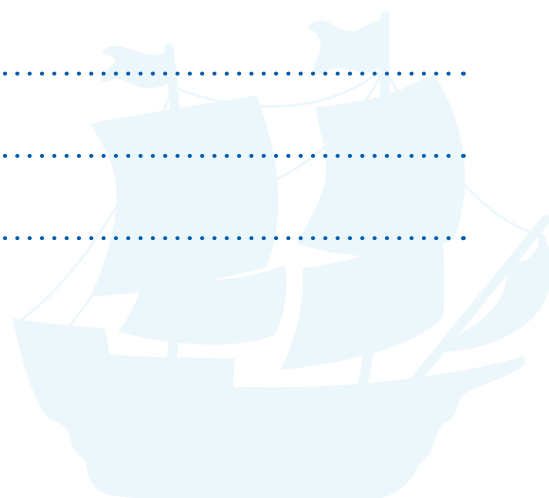
Marek potyka się o plecak Hani i zaczyna jej ubliżać.

11.

Gniew jest uczuciem, które może wzbierać się przez długi czas pod powierzchnią i wybuchać, prowadząc do impulsywnych reakcji, często nieproporcjonalnych do sytuacji.

Wypisz pięć sposobów na gniew.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

12.

Które zapachy i dźwięki cię irytują, a które nie?
Uzupełnij zdania.

Drażni mnie **zapach** .....

-----> ale nie drażni mnie **zapach** .....

Drażni mnie **dźwięk** .....

-----> ale nie drażni mnie **dźwięk** .....

13.

Podaj przykład, kiedy coś tak zaczyna irytować,
że może doprowadzić do gniewu.

.....

.....

.....

14.

Jakie twoim zdaniem są różnice między gniewem a irytacją?
Wypisz je.

.....

.....

.....

15.

Zbyt duże, niekontrolowane napięcie prowadzi do wyczerpania i negatywnych konsekwencji, tak jak struna, która nie wytrzymuje nadmiernego napięcia. Skąd wiesz, że czujesz napięcie?

Zaznacz objawy.

Czujesz się zdenerwowany.

Boisz się.

Czujesz się wściekły.

Jesteś zniecierpliwiony.

Tracisz zimną krew.

Odczuwasz ulgę.

16.

Przeczytaj opinię Maksa. Następnie pomyśl o czterech rzeczach i nie-rzeczach, przez które tracisz spokój ducha i wymień je.

Max

W tym domu nie ma miejsca, w którym mógłbym zaznać spokoju. Gdy Laura nie gra akurat na gitarze, szczeka pies, tata nuci jakąś melodię albo na ulicy tworzy się korek i wszyscy trąbią...

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

17.

Stwórz „przepis” na odzyskanie pogody ducha. Zwróć uwagę na poniższy przykład.

Gdy panuje straszny hałas, mogę sobie pójść do łazienki i wziąć relaksującą kąpiel.

MÓJ PRZEPIS ☺

.....

.....

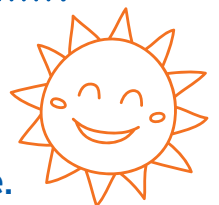
18.

Wypisz cztery rzeczy lub „nie-rzeczy”, które sprawiają, że czujesz szczęście.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

19.

Teraz poproś koleżankę/kolegę, aby wymienił cztery rzeczy lub nie-rzeczy, które go/ją uszczęśliwiają. Zapisz je.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

20.

Czy uszczęśliwia was to samo? Wypisz różnice.

.....
.....
.....
.....

21.

Zachwył pomaga nam przywrócić naszą wrażliwość na świat i daje poczucie, że życie ma wciąż do zaoferowania coś wartościowego. Wypisz dziesięć rzeczy, które cię zachwyciły.

1. .... 6. ....
2. .... 7. ....
3. .... 8. ....
4. .... 9. ....
5. .... 10. ....

22.

Smutek jest punktem, który pokazuje, gdzie się znajdujemy i jakie mamy potrzeby. Smutkowi mogą towarzyszyć różne emocje. Pomyśl o sytuacjach, kiedy możesz mieć następujące odczucia:

smutek + ekscytacja = przeprowadzka do nowego miasta

smutek + zakłopotanie = _____

smutek + żal = _____

23.

Wejdźmy do Labiryntu Współczucia. Przeczytaj tekst. Podkreśl postacie, które wzbudziły w tobie współczucie.

Zaraz przy wejściu, po prawej stronie, znajduje się nietoperz ze złamanym skrzydłem. Idąc dalej prosto, aż do końca ścieżki, znajdziesz wściekłego smoka zięjącego ogniem. W tym momencie powinieneś skręcić w lewo. Po przejściu jeszcze kilku kroków natkniesz się na smoka, który się zgubił, kaczątko, które straciło matkę, oraz starca czytającego gazetę. Na końcu ścieżki skręć w lewo, a zobaczysz akwarium z rybkami. Na ziemi tuż obok niego leżą dwie ryby, które próbują oddychać.

24.

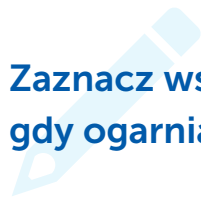

Dlaczego podkreślone postacie wzbudzają twoje współczucie?

Jak byś im pomógł/a?

.....
.....
.....

25.

Zaznacz wszystko to, co do tej pory robisz, gdy ogarniała cię niepewność.

Chowam się.

Inne...

Uciekam.

.....

Płaczę.

.....

Śmieję się.

.....

26.

Co sprawia, że czujesz się niekomfortowo bądź niepewnie w pewnych sytuacjach?

.....

.....

.....

27.

Nowe Emocje

Czy kiedykolwiek doświadczyłeś „iryto-miłości” lub „iryto-szczęścia”?
Rzadko doświadczamy „iryto- miłości”. Dzieje się tak, gdy kochamy jakąś osobę, ale ona robi coś, co sprawia, że czujemy się „iryto-szczęśliwi”.
Na przykład opowiada ten sam dowcip dziesięć razy. Albo ochlapuje nas, będąc w wannie i moczy nam ubrania. Czy to nas irytuje? Tak, ale jednocześnie sprawia, że czujemy się szczęśliwi. Złoscimy się na nią przez chwilę, ale to natychmiast mija. Nadal kochamy tę osobę, choć jesteśmy nią poirytowani.

A teraz stwórz swoje własne nowe uczucie. Nadaj mu nazwę i wyjaśnij, czym się charakteryzuje.

MOJE UCZUCIE

.....

.....

.....

28.

Pomyśl o czterech sytuacjach, w których odczuwałeś różne emocje jednocześnie i spróbuj je przeanalizować.

29.

Teraz zapisz kilka sytuacji, w których możesz odczuwać poniższe mieszanki emocji.

bezradność + strach = _____

złość + zakłopotanie = _____

samotność + pogoda ducha = _____

30.

Przeczytaj opowiadanie i odpowiedz na pytania.

Staruszek Albert przez całe życie mieszkał na tej samej ulicy. Pewnego dnia wyszedł, jak co dzień, na spacer. Natknął się na skrzydlatego węża. Następnie spotkał odwróconego do góry nogami ślimaka, gadającą miotłę i powietrzny kamień. Jednak nic go nie zadziwiło do momentu, kiedy wrócił do domu i spojrzął w lustro. Okazało się, że wpatrywał się w niego mały chłopic. Dopiero to sprawiło, że otworzył oczy ze zdumienia!

Czy bylibyś zdziwiony/a, gdybyś natknął się na którąś z rzeczy, które widział staruszek Albert?

Która z nich zdziwiłaby cię najbardziej?

31.

Zdumienie, zaskoczenie, podziw... Czy te emocje towarzyszą ci często? Dlaczego?

.....

.....

.....

32.

Wybierz uczucie, które zwykle unikasz. Zamiast o nim pisać, namaluj je – bez oceniania, bez potrzeby „ładnego” efektu. Po zakończeniu opisz, jakie uczucia pojawiły się w trakcie procesu.

Zastanów się, jakie potrzeby mogą kryć się pod tymi uczuciami: myśli, przekonania, potrzeby, trudne doświadczenia lub uczucia (np. poczucie winy, samotność, wstyd).

Na przykład:

- **Na powierzchni:** GNIEW
- **Pod powierzchnią:** Zranione uczucia, poczucie niesprawiedliwości, potrzeba bycia wysłuchanym.

33.

Dopasuj każdy czasownik do jego znaczenia.

ODRZUCIĆ

unieszczęśliwić lub zmartwić kogoś

ZAATAKOWAĆ

odepchnąć (fizycznie lub słownie)

ZASMUCIĆ

skrytykować kogoś w agresywny sposób

34.

Czego nowego dowiedziałeś/aś się z Map Uczuć?

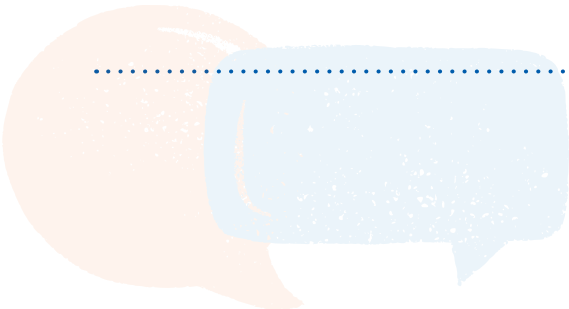
.....
.....
.....

35.

Zapisz przykłady sytuacji, w których ktoś się z tobą nie zgodził. Czy nastawiłeś się do tej osoby wrogo?

.....
.....
.....

36.

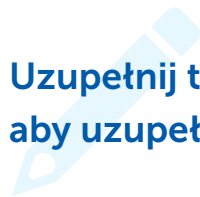
Przeczytaj poniższą sytuację i wyobraź sobie dwa różne zakończenia: w jednym Oskar reaguje wrogo, a w drugim pozytywnie.

Najlepszym przyjacielem Oskara jest Elliot. W tym tygodniu kuzyn Elliota, Ben, nocuje u niego w domu. Ben jest o rok starszy od Oskara i Elliota i bardzo dobrze dogaduje się ze swoim kuzynem. Kiedy Oskar poznaje Bena...

REAKCJA WROGA	REAKCJA POZYTYWNA

37.

Uzpełnij tabelę. Następnie poproś przyjaciela lub członka rodziny, aby uzupełnił tę drugą, wpisując to, co sądzi, że wie o tobie.

TO JESTEM WŁAŚNIE JA

Lubię jeść

.....

Boję się

.....

Lubię

.....

Brzydzi mnie

.....

Sprawia mi przyjemność

.....

Nudzi mnie

.....

Jestem zakłopotany/
zakłopotana, gdy

.....

TO JEST

Lubi jeść

Boi się

Lubi

Brzydzi go/ją

Sprawia mu/jej przyjemność

Nudzi go/ją

Jest zakłopotany/
zakłopotana, gdy

38.

Sporządź listę obcych osób, które spotykasz na co dzień. Jak myślisz, czy któraś z nich może czuć się osamotniona lub bezradna? Zakreśl odpowiednie imiona.

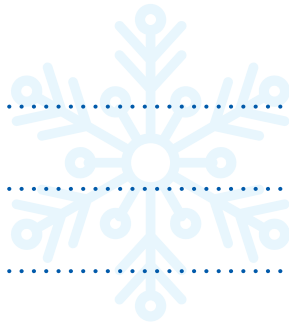
☐	.....	☐	.....
☐	.....	☐	.....
☐	.....	☐	.....
☐	.....	☐	.....
☐	.....	☐	.....
☐	.....	☐	.....

39.

Napisz pięć rzeczy o lecie, za którymi tęsknisz zimą.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

40.

Napisz pięć rzeczy o zimie, za którymi tęsknisz latem.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

41.

Wypisz wszystko, co kojarzy ci się ze słowem nostalgia.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

42.

Wypisz trzy zajęcia, które cię ekscytują. Dlaczego właśnie tym się ekscytujesz? Co takiego z tego czerpiesz?

1. ....
2. ....
3. ....

43.

Zdecyduj, czy poniższe zdania są **prawdziwe (P)**, czy **fałszywe (F)**.

Zniechęcenie pojawia się, gdy brakuje nam odwagi, aby coś robić. _____

Kiedy jesteśmy zniechęceni, wszystko wydaje się łatwiejsze. _____

Gdy jesteśmy zniechęceni, mamy ochotę się poddać. _____

Kiedy jesteśmy zniechęceni, nasze cele wydają się bliższe. _____

44.

Jak się czujemy, kiedy jesteśmy zniechęceni?
Zakreśl odpowiednie pola.

zmęczeni

dezorientowani

źli

oddaleni od naszych celów

45.

Wypisz trzy rzeczy, których nie umiałeś/aś robić, kiedy miałeś dwa lata.

1. ....
2. ....
3. ....

46.

Wypisz trzy czynności, których nie umiałeś/aś robić rok temu.

1. ....
2. ....
3. ....

47.

Przeczytaj te zdania. Tak mówimy, kiedy czujemy się zniechęceni. Przekształć je w taki sposób, aby brzmiały bardziej zachęcająco – jak w pierwszym przykładzie.

Nie mogę tego zrobić.

.....
Nie mogę teraz wykonać tego ćwiczenia. Spróbuję ponownie później.

Nigdy nie będę dobry z matematyki.

.....

Nie umiem jeździć na rowerze i nigdy się nie nauczę.

.....

48.

Poproś dwie dorosłe osoby, które dobrze cię znają, aby opowiedziały ci o sytuacji, w której doznały rozczarowania. Uzupelnij informacje dla każdej historii.

ROZCZAROWANIE 1

.....
**W co wierzyłem
na początku?**
.....

.....
**Jak dowiedziałem
się prawdy?**
.....

.....
Jak zareagowałem?
.....

.....
**Czego nauczyło mnie
to doświadczenie?**
.....

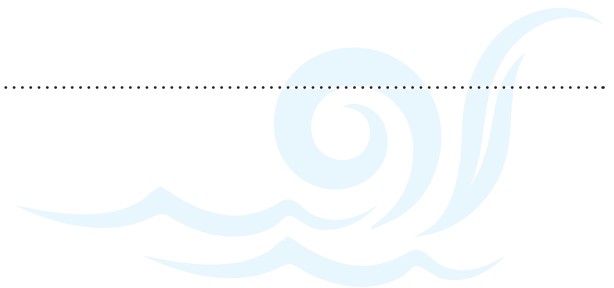
ROZCZAROWANIE 2

.....
**W co wierzyłem
na początku?**
.....

.....
**Jak dowiedziałem
się prawdy?**
.....

.....
Jak zareagowałem?
.....

.....
**Czego nauczyło mnie
to doświadczenie?**
.....

49.

Przeczytaj opisy sytuacji i zdecyduj, co doprowadziło do frustracji w każdym z tych przypadków. Do każdego ze zdań dopisz litery **WO** (własne ograniczenia), **OSPI** (ograniczenia spowodowane przez innych) lub **P** (pogoda).

Oliwia popłynęła z rodzicami na żagle, ale musieli wrócić wcześniej z powodu wzburzonego morza. _____

Molly nie jest wystarczająco giętka, żeby dołączyć do drużyny gimnastycznej. _____

Freddie nie może kontynuować nauki gry na pianinie, bo w szkole nie są już organizowane takie lekcje. _____

Alfie nie dostał się na kurs teatralny, ponieważ było za mało miejsc. _____

Thomasowi nie podobała się podróż samolotem z powodu turbulencji. _____

50.

Co uważasz za godne podziwu. Ułóż to w kolejności od najbardziej imponujących do najmniej.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

51.

Za co najbardziej chciałbyś być podziwiany/a?

.....

Co powinieneś zrobić, aby tego dokonać?

.....

52.

Harry

Mój najlepszy przyjaciel ma na imię Matt. Jest bardzo zabawny! Wszystko robimy razem i świetnie się bawimy. Jednak właśnie zamieszkał z nim na rok kuzyn, z którym spędza ostatnio całe dni. Czasami przychodzę się z nimi pobawić, ale oni mają swoje żarty i gry. Nie lubię Sama. Nie rozumiem, co Matt w nim widzi.

Edie

Moja kuzynka Poppy ma rude włosy. Mama zaplata jej warkocze, robi koki i kucyki. Kupuje jej też naprawdę śliczne spinki do włosów. Zupełnie jakby chciała, żeby cały świat widział, jakie ma piękne włosy. To niesprawiedliwe. Dlaczego ja nie mogę mieć takich?

⋮

Która z tych dwóch osób czuje się zazdrosna? Która z nich czuje zawiść?

.....

⋮

Co według obaw Harry'ego może stać się z jego przyjaźnią z Mattem?

.....

Co sprawia, że Edie jest smutny?

Czy myślisz, że któryś z chłopców mógłby coś zrobić, aby zmienić ten stan? Jeśli tak, to co?

53.

Sporządź listę swoich pragnień.

MOJA LISTA PRAGNIEŃ

A large, light blue rectangular area with rounded corners and a dotted border, containing several horizontal lines for writing. The area is decorated with blue wave-like patterns at the bottom corners.

Co możesz zrobić, aby je spełnić?

.....

.....

Zakreśl na niebiesko te pragnienia, które są tylko zachciankami.

54.

Dopasuj słowa do ich definicji.

POWŚCIAGLIWY

Zachowywanie się w sposób chłodny i zdystansowany.

AROGANCKI

Zachowywanie się tak, jakby było się ważniejszym od innych ludzi.

55.

Kto zachowuje się **powściągliwie (P)**, a kto **arogancko (A)**?

George zawsze popisuje się swoją wiedzą z historii, poprawiając innych na każdym kroku. _____

Anna nigdy nie angażuje się w życie szkoły i raczej nie chce się z kimkolwiek przyjaźnić. _____

56.

Przeczytaj poniższe wypowiedzi dzieci, a następnie odpowiedz na pytania.

Zak

Dzieci w mojej szkole w ogóle nie potrafią się bawić. Nie to co ja! Po co to całe zamieszanie z naklejkami? To są jakieś głupstwa. Najbardziej ekscytujące zabawy to te, które to ja wymyślam. Bo są mojego autorstwa! Szklane kulki? Nuda! Najlepszy jest Zakatalon.

Molly

Wczoraj wymyśliłam nową grę, w którą można grać na placu zabaw. Po prostu nagle wpadłam na taki dobry pomysł. Nazywa się Dereberek i bazuje na starej zabawie w berka. Grając w nią, mieliśmy mnóstwo frajdy. Wciąż musimy wymyślić kilka dodatkowych zasad, ale jestem pewna, że będziemy się przy tym świetnie bawić.

⋮
Jakiego rodzaju dumę odczuwa Zak? Skąd taki wniosek?

.....

⋮
Jaki rodzaj dumy odczuwa Molly? Dlaczego tak uważasz?

.....

⋮
Czy uważasz, że postawa Zaka działa na jego korzyść? Dlaczego tak? Dlaczego nie?

.....

